

ADVOKATFIRMAET SCHJØDT AS

v/advokat Olav Kolstad

Postboks 2444 Solli

0201 OSLO

Lyonesse – krav om dokumentasjon

Vi viser til tidligere korrespondanse og sist til deres brev 31. august 2017.

Lotteritilsynet har funnet grunnlag for å vurdere om Lyonesse kan være å anse som et pyramidelignende omsetningssystem der det ytes vederlag for å få mulighet til å oppnå inntekter som særlig skyldes at andre verves til systemet, og ikke salg eller forbruk av varer, tjenester eller andre ytelser jf. lotteriloven § 16 andre ledd.

Lyonesse Norway AS og Lyonesse Europe AG har mottatt inntekter fra dette omsetningssystemet og med hjemmel i lotteriloven § 16 tredje ledd krever Lotteritilsynet at selskapene dokumenterer at deres inntekter fra virksomheten i Norge særlig skyldes salg eller forbruk av varer, tjenester eller andre ytelser, og ikke at andre verves til systemet.

Frist for å fremlegge slik dokumentasjon settes til **3. november 2017**.

Bakgrunn

Saksgangen

Lotteritilsynet gjennomførte tilsyn med Lyonesse sin virksomhet i Norge i 2014. I tilsynsrapporten av 16. september 2014 ble det konkludert med at Lyonesse Norway AS og Lyonesse Europe AG i 2012 og 2013 hadde drevet et ulovlig pyramidelignende omsetningssystem i Norge. Det ble likevel ikke reagert mot virksomheten fordi Lyonesse fremla dokumentasjon som Lotteritilsynet da vurderte slik at selskapet ikke lenger drev ulovlig, på det tidspunkt da tilsynet ble avsluttet.

Like etter at tilsynet var avsluttet endret Lyonesse organiseringen av virksomheten og opprettet en ny divisjon kalt Lyconet. Endringen medførte blant annet at den forretningsmessige driften av virksomheten i Lyonesse ble skilt ut og flyttet over til Lyconet.

Lotteritilsynet ble informert om endringen men godkjente aldri selskapet da en slik godkjenningssystem ikke eksisterer. Lotteritilsynet fant på dette tidspunkt heller ikke grunnlag for å foreta noen ny vurdering av Lyonesse.

Fra sommeren 2016 registrerte Lotteritilsynet en økning i antallet henvendelser om Lyonesse sin virksomhet i Norge. Lotteritilsynet mottok tips fra deltakere, familie og venner til deltakere og personer som hadde blitt forsøkt vernet, om at virksomheten til Lyonesse var et pyramidespill. På bakgrunn av

Postadresse

Lotteri- og stiftelsestilsynet
Postboks 800
6805 Førde

Kontoradresse

Storehagen 1 B
6800 Førde

Telefon

57 82 80 00

Telefaks

57 82 80 80

Organisasjonsnummer

982 391 490

E-post

postmottak@lottstift.no

tipsene sendte Lotteritilsynet den 23. november 2016 brev til Lyoiness Norway AS med informasjon om regelverket og forbudet mot pyramidespill og pyramidelignende omsetningssystem. Lotteritilsynet mottok svar på dette brevet fra Lyoiness Norway AS v/administrerende direktør Ken Milian Kristensen den 29. november 2016. I brevet ble det opplyst at selskapet var godt kjent med pyramidebestemmelsen i lotteriloven § 16. Det ble videre opplyst at tipsene Lotteritilsynet hadde mottatt bygde på misforståelser.

Lotteritilsynet mottok flere tips om at Lyoiness var et pyramidespill og den 6. april 2017 sendte tilsynet nytt brev til Lyoiness Norway AS/v ny administrerende direktør Claes Gunnar Martin Gunnarson. I brevet ble Lyoiness informert om tipsene vi hadde mottatt og innholdet i disse, og Lyoiness Norway AS ble anmodet om å avklare og redegjøre for de påstander og opplysninger som fremgikk av tipsene. I brevet ble det gitt en regelorientering og vist til Lotteritilsynets tilsynsrapport av 16. september 2014.

Lotteritilsynet mottok svarbrev fra Lyoiness Norway AS og Lyoiness Europa AG v/advokat Olav Kolstad 30. mai 2017. I svarbrevet ble det vist til at tipsene Lotteritilsynet hadde mottatt måtte være basert på feil oppfatning av Lyoiness sin virksomhet. Innholdet i tipsene ble ikke kommentert nærmere, og det ble isteden gitt en redegjørelse for de formelle sidene med Lyoiness sin virksomhet.

Lotteritilsynet sendte nytt brev til Lyoiness Norway AS og Lyoiness Europa AG v/advokat Olav Kolstad 14. august 2017. I brevet ble det opplyst at Lotteritilsynet på bakgrunn av mottatte tips vurderte å reagere mot selskapets virksomhet i Norge da denne i realiteten fremstod som et ulovlig pyramidelignende omsetningssystem. I brevet ble det presisert at det er den faktiske virksomheten til Lyoiness i Norge som er gjenstand for Lotteritilsynets vurdering av selskapet i forhold til pyramidebestemmelsen i lotteriloven § 16 andre ledd, og ikke den internasjonale virksomheten slik denne objektivt sett er tenkt å fremstå. I brevet ble det vist til forarbeidene til pyramidebestemmelsen, Ot.prp. nr. 97 (2004-2005) «Om lov om endringer i lov 24. februar 1995 nr. 11 om lotterier m.v. pkt. 8.1.2 og følgende. Det ble opplyst at Lotteritilsynet på bakgrunn av tipsene som var mottatt fant grunnlag for å vurdere å reagere mot Lyoiness Norway AS og Lyoiness Europe AG for å drive virksomhet i Norge i strid med pyramidebestemmelsen i lotteriloven § 16.

Lotteritilsynet mottok svarbrev fra Lyoiness Norway AS og Lyoiness Europe AG v/advokat Olav Kolstad 31. august 2017. I brevet, som i hovedsak inneholder en lovlighetsvurdering av Lyoiness, blir det anført at Lotteritilsynets saksbehandling strider mot forvaltningslovens krav til en forsvarlig, uavhengig og upartisk saksbehandling. Lotteritilsynet blir videre kritisert for sin mediehandtering av saken og Lyoiness insisterer på at tilsynet avstår fra å gi offisielle uttalelser vedrørende utfallet av saken til denne er faktisk og rettslig vurdert og avsluttet. Når det gjelder de forelagte tipsene blir det anført at disse ikke har relevans for det rettslige spørsmålet i saken. Det blir ikke bekreftet eller avkreftet om opplysningene som fremkommer av tipsene er korrekte eller ikke, og det blir pekt på den enkelte deltaker i Lyoiness som ansvarlig for eventuelle brudd på regelverket.

Nærmere om tipsene som er mottatt i saken

Sommeren 2016 begynte Lotteritilsynet å registrerer en økning i antallet henvendelser med tips og spørsmål om Lyoiness sin virksomhet i Norge. Fra 1. juni 2016 og frem til 1. oktober 2017 har Lotteritilsynet mottatt ca. 90 henvendelser der de fleste er tips om at Lyoiness er et ulovlig pyramidespill. I tillegg har ca. 250 testet om Lyoiness er et pyramidespill via pyramidetesten på Lotteritilsynets nettsider i

perioden fra 1. januar 2017 og frem til 1. oktober 2017 – <https://lottstift.no/pyramide/sjolvtest-pyramide-intro/>. Lyoness er således det selskapet flest søker informasjon om fra Lotteritilsynet i forhold til pyramidebestemmelsen, og slik var det også før Lotteritilsynet tilskrev selskapet 23. november 2016.

Ifølge flere tips som Lotteritilsynet har mottatt tilbyr Lyoness nordmenn å delta i et pyramidelignende omsetningssystem der de mot et vederlag får mulighet til å oppnå inntekter ved å verve nye medlemmer. Flere av tipserne opplyser at det i hovedsak er rekruttering av nye deltakere og deres innbetalinger som generer inntekter i systemet og ikke salg av reelle varer eller tjenester.

Lotteritilsynet har fått opplyst at deltakere betaler fra kr 400, kr 800 og kr 1 200 fast per måned til Lyoness. For å bli premium-markeder må en betale kr 19 200. Videre har vi fått opplyst at enkelte har betalt opptil kr 600 000 for andeler i kundeskyer. Noen har også tatt opp kredittlån for å finansiere disse innbetalingene. De som foretar slike innbetalinger får opplyst at de vil få tilbakebetalt ti ganger så mye om tre år.

Mange av de som foretar innbetalingene opplyser at de ikke mottar noen reelle varer eller tjenester som de kan bruke. Enkelte opplyser også at rabattkupongene og kundeskyene som tilbys i systemet ikke er reelle, og at betalinger for kjøp av slike i realiteten er betaling for å delta i det pyramidelignende omsetningssystemet. Noen sier de opplever innbetalingene som en sparing eller investering.

På spørsmål om hva som finansierer utbetalingene som blir lovet opplyser representanter for Lyoness at disse kommer fra salget av varer og tjenester hos lojalitetsbedriftene og av andre deltakeres kjøp av rabattkuponger og andeler i kundeskyer.

De fleste som har tipset Lotteritilsynet om Lyoness opplyser at inntrykket de sitter igjen med etter vervemøtene er at det er verving av nye deltakere og deres innbetalinger til Lyoness som genererer mest inntekter til selskapet og deltakerne, og ikke salg av reelle varer og tjenester. I denne sammenheng blir det vist til at representanter fra Lyoness opplyser at det er viktig å få vervet andre personer til å gjøre de samme innbetalingene for da vil en få utbetalt det tidobbelte per måned.

Lotteritilsynet har også mottatt tips om at det foregår rekruttering av deltakere helt ned i 18-19 års alderen som plasserer sparepengene sine i dette systemet. Lotteritilsynet er blitt kontaktet av et flere bekymrede foreldre som opplyser at barna deres har sluttet på skolen og i arbeid for å delta i Lyoness. Enkelte tar også opp lån for å kunne foreta disse innbetalingene. Vi har også mottatt noen henvendelser med opplysninger om at deltakelse i Lyoness har ødelagt relasjoner i familier og mellom venner.

I flere av tipsene vi har mottatt blir det hevdet at Lyoness holder vervemøter der de gir feilaktig og villedende informasjon om virksomheten i selskapet og bedriftene de samarbeider med. Blant annet opplyser enkelte av tipserne at Lyoness ikke har direkte samarbeidsavtale med alle bedriftene som de viser til på vervemøter, og at de kun betaler ut en teoretisk lønn som kan brukes til å handle for. Lotteritilsynet har også mottatt informasjon om at noen representanter for Lyoness i Norge opplyser at selskapet er godkjent av Lotteritilsynet. Enkelte opplever også noen av vervemøtene som aggressive, og at de klassiske triksene som kjennetegner pyramidespill som «må må du skynde deg, snart forsvinner muligheten» benyttes.

Lovgrunnlag

Lotteritilsynet skal føre kontroll med at bestemmelser som er gitt i eller i medhold av lotteriloven blir overholdt, jf. lotteriloven § 4.

Det følger av lotteriloven § 16 første ledd at det er forbudt å opprette, drive, delta i eller utbre pyramidespill eller lignende system. Som omfattet av forbudet regnes ethvert system der det ytes vederlag for å få mulighet til å oppnå inntekter som bare følger av at andre verves til systemet.

Videre følger det av § 16 andre ledd at forbudet i første ledd også omfatter pyramidelignende omsetningssystem der det ytes vederlag for å få mulighet til å oppnå inntekter som særlig skyldes at andre verves til systemet, og ikke salg eller forbruk av varer, tjenester, eller andre ytelser. Ifølge forarbeidene til lotteriloven § 16, Ot.prp.nr.97 (2004-2005), vil inntekten særlig skyldes at andre verves til systemet dersom mer enn 50 % av inntekten i systemet stammer fra verving.

Det fremgår av forarbeidene til lotteriloven § 16, Ot.prp. nr. 97 (2004-2005) «Om lov om endringer i lov 24. februar 1995 nr. 11 om lotterier m.v.» pkt. 8.1.2 at det er det reelle innholdet i virksomheten som skal legges til grunn for vurderingen av om selskapet er et pyramidespill og ikke betegnelsen til arrangementet - <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/otprp-nr-97-2004-2005-/id400841/>.

Etter lotteriloven § 16 tredje ledd kan Lotteritilsynet kreve at den som har hatt inntekter fra omsetningssystemet der det ytes vederlag for å få mulighet til å oppnå inntekter fra systemet, dokumenterer at vedkommendes inntekter særlig skyldes salg eller forbruk av varer, tjenester eller andre ytelser, og ikke at andre verves til systemet.

Ved brudd på lotteriloven § 16 kan Lotteritilsynet gi selskapet og den enkelte deltaker i selskapet pålegg om å rette eller stanse den ulovlige virksomheten, jf. lotteriloven § 14a. I tillegg kan Lotteritilsynet med hjemmel i lotteriloven §§ 14b og 14c ilegge administrative forelegg og tvangsmulkt til den som innen en fastsatt frist unnlater å etterkomme pålegget.

Ved brudd på lotteriloven § 16 kan Lotteritilsynet også kreve skriftlig bekreftelse fra overtrederen på at overtredelse av første og andre ledd skal opphøre, jf. lotteriloven § 16 fjerde ledd.

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer lotteriloven § 16 kan straffes med bøter eller fengsel inntil tre år, jf. lotteriloven § 17.

Lotteritilsynets foreløpige vurdering

Om saksbehandlingen og uttalelser til media

Lotteritilsynet mener at saksbehandlingen vår er i samsvar med forvaltningslovens krav til en forsvarlig, uavhengig og upartisk saksbehandling.

Lotteritilsynet har i korrespondansen med Lyonesse informert om de relevante faktiske og rettslige forhold som er bakgrunnen for at Lotteritilsynet har funnet grunnlag for å vurdere om Lyonesse er å anse som et ulovlig pyramidelignende omsetningssystem etter lotteriloven § 16 andre ledd. Vi har orientert om regelverket og vi har vist til tidligere tilsynsrapport som gir en detaljert beskrivelse av de sentrale rettslige og faktiske vurderingstemaene i saken.

Lotteritilsynet har også redegjort for innholdet i tipsene vi har mottatt. Tipsene som danner grunnlaget for at vi nå vurderer om selskapet driver et ulovlig pyramidelignende omsetningssystem i Norge er også forelagt Lyoness med mulighet til å kommentere disse jf. forvaltningsloven § 17, som vist til i Lotteritilsynet brev av 14. august 2017. Forvaltningsloven § 17 omhandler partens adgang til å gjøre seg kjent med sakens opplysninger og det stilles ikke krav om at forvaltningsorganet knytter disse opplysningene til noen rettslig vurdering. Når slike opplysninger er forelagt en part til uttale må forvaltningsorganet kunne forvente at parten reagerer på feil eller mangler ved opplysningene. Lyoness har gitt uttrykk for at tipsene som Lotteritilsynet har mottatt må bygge på misforståelser, men avkrefter ikke de faktiske forhold som er beskrevet.

Når det gjelder spørsmålet om en uavhengig og upartisk saksbehandling så mener Lotteritilsynet at også dette hensynet er ivaretatt under saksforberedelsen. Det vises til at Lotteritilsynet og saksbehandlerne ikke har egen interesse av utfallet av saken, og at det heller ikke foreligger andre forhold som skulle gjøre saksbehandlerne inhabile etter forvaltningsloven § 6. Videre viser vi til at alle sentrale opplysninger i saken er forelagt Lyoness med mulighet til å kommentere disse slik at selskapet kan ivareta sitt tarv på best mulig måte.

Lotteritilsynet har mottatt mange tips med urovekkende opplysninger om virksomheten som Lyoness driver i Norge. Opplysningene gir grunnlag for å vurderer om Lyoness driver et ulovlig pyramidelignende omsetningssystem i Norge etter lotteriloven § 16 andre ledd. Som tilsynsorgan plikter Lotteritilsynet å opplyse publikum og media som tar kontakt med oss om dette. Dette gjør ikke en saksbehandler inhabil etter forvaltningsloven § 6. På samme grunnlag kan vi ikke se at uttalelsene våre til media skulle svekke tilliten til vår upartiskhet. Et selskap som driver virksomhet i Norge som kan være i strid med loven må forvente at dette er en sak som omtales i media og som tilsynsorganet på området vil måtte uttale seg om. Sett hen til tipsene og sakens alvorlige karakter kan vi ikke se at Lotteritilsynet har gått for langt i sine uttalelser til media. Vi finner heller ikke grunnlag for å avstå fra å gi offisielle uttalelser om saken til media for fremtiden.

Tipsenes rettslige betydning

Lyoness anfører at tipsene som Lotteritilsynet har mottatt i saken ikke har rettslig betydning for vurderingen av Lyoness sin virksomhet i Norge i forhold til pyramidebestemmelsen i lotteriloven § 16 andre ledd.

Etter Lotteritilsynets vurdering har tipsene rettslig betydning, og det vises til vårt brev av 14. juli 2017 der vi forklarer hvorfor. Her har vi gjort Lyoness oppmerksom på at det er den faktiske virksomheten til Lyoness i Norge som er gjenstand for Lotteritilsynets vurdering av selskapet i forhold til pyramidebestemmelsen i lotteriloven § 16 andre ledd, og ikke den internasjonale virksomheten slik den objektivt sett er tenkt å fremstå. Dette fremgår av forarbeidene til pyramidebestemmelsen Ot.prp. nr. 97 (2004-2005) «Om lov om endringer i lov 24. februar 1995 nr. 11 om lotterier m.v.» pkt. 8.1.2 og følgende.

Lyoness sin redegjørelse til Lotteritilsynet omhandler i hovedsak de formelle og objektive forhold ved omsetningssystemet, og beskriver i liten grad hvordan dette systemet fungerer i praksis i Norge. De faktiske forhold som er beskrevet i tipsene og forelagt Lyoness til uttale blir heller ikke bestridt.

I redegjørelsen fraskriver Lyoness seg også ansvaret for eventuelle regelbrudd som begås av den enkelte deltaker i virksomheten. Til dette bemerker Lotteritilsynet at dersom det skulle vise seg at norske deltakere i Lyoness driver et ulovlig pyramidelignende omsetningssystem i Norge, som selskapet mottar inntekter fra, vil også selskapet kunne bli holdt ansvarlig for dette. Det vises til lotteriloven § 16 første ledd hvor det fremgår at forbudet mot pyramidelignende omsetningssystem rammer vidt og omfatter alle, både selskap og personer, som oppretter, driver, deltar i eller utbrer pyramidespill eller lignende system. Når Lyoness mottar informasjon om at deltakere i dette systemet driver virksomhet i Norge som kan være i strid med norsk lov må det også kunne forventes at selskapet som mottar inntekter fra dette sørger for at denne mulige lovstridige virksomheten opphører.

Foreløpig vurdering av virksomheten til Lyoness i Norge

Lyoness er et internasjonalt handelsnettverk som opererer i flere land gjennom Lyoness Europe AG. Lyoness Norway AS er et datterselskap og et serviceselskap for Lyoness Europe AG. Gjennom Lyoness tilbys norske personer og bedrifter medlemskap og ulike medlemsfordeler. Medlemmene i Lyoness tilbys et fordelskort som skal gi deler av kjøpesummen tilbake fra egne og vervede medlemmers handel hos bedrifter som Lyoness har avtale med (Cashback World). I tillegg godskrives medlemmene såkalte shoppingpoints. I Lyoness inngår også et markedsføringsprogram (Lyonet) hvor selvstendig næringsdrivende får inntekt gjennom å verve nye medlemmer og lojalitetsbedrifter til Lyoness. Ifølge Lyoness beror inntektene i systemet på omsetningen av varer og tjenester hos lojalitetsbedriftene, salg av markedsføringsmateriell, tilstelninger og seminar, og salg av rabattkuponger og andeler i kundeskyer.

Lotteritilsynet har mottatt svært mange tips med opplysninger om at det i realiteten er rekruttering av nye deltakere og deres innbetalinger som generer inntekter til Lyoness og ikke salg av varer eller tjenester.

På bakgrunn av tipsene har Lotteritilsynet funnet grunnlag for å vurdere om Lyoness kan være å anse som et pyramidelignende omsetningssystem der det ytes vederlag for å få mulighet til å oppnå inntekter som særlig skyldes at andre verves til systemet, og ikke salg eller forbruk av varer, tjenester eller andre ytelser jf. lotteriloven § 16 andre ledd.

Lotteritilsynet har ikke konkludert på om Lyoness er et ulovlig pyramidelignende omsetningssystem eller ikke, men vil i det følgende redegjøre for de sentrale vurderingstemaene i saken.

Det er fire vilkår som alle må være oppfylt for at en virksomhet skal bli å anse som et ulovlig pyramidelignende omsetningssystem etter lotteriloven § 16 andre ledd:

- Det må foreligge et pyramideliggende omsetningssystem
- Det må ytes vederlag for å delta i virksomheten (deltakerbetaling)
- Det må foreligge mulighet til å oppnå inntekt fra andres deltakeravgift i virksomheten
- Inntektene må i særlig grad skyldes verving og ikke salg av eller forbruk av varer, tjenester eller andre ytelse

I vurderingen av om en virksomhet er et ulovlig pyramidelignende omsetningssystem skal det reelle innholdet i virksomheten legges til grunn og ikke betegnelsen på arrangementet, jf. Ot.prp. nr. 97 (2004-2005) «Om lov om endringer i lov 24. februar 1995 nr. 11 om lotterier m.v.» pkt. 8.1.2.

Pyramidelignende omsetningssystem

Lotteritilsynet legger til grunn for sin vurdering at Lyoness er organisert i en pyramidestruktur med deltakere på flere nivåer. Lotteritilsynet finner ikke grunnlag for å skille mellom Cashback World og Lyconet da disse inngår i samme virksomhet, og fordi mottatte tall fra Lyoness viser at alle representantene for Lyconet også er medlem i Cashback World. Vi understreker at en slik pyramidestruktur i seg selv ikke er ulovlig da denne er felles både for pyramidespill og lovlig nettverkssalg.

Vederlag for deltakerstatus (deltakerbetaling)

Etter lotteriloven § 16 andre ledd kreves det at deltakerne yter et vederlag for å få deltakerstatus for at virksomheten skal bli å anse som et pyramidelignende omsetningssystem. Lovens stiller ikke krav om at vederlaget uttrykkelig skal være kategorisert som en deltakeravgift. Det er de reelle forholdene som er avgjørende. Det vil også bli å regne som deltakerbetaling dersom det innbetalte ikke motsvarer verdien av de varer og tjenester eller andre ytelser som den som betaler mottar i systemet.

Det er på det rene at deltakerne i Lyoness foretar innbetalinger til selskapet. Dette fremgår både av tipsene i saken og av redegjørelsen fra Lyoness. Når det gjelder tipsene som er mottatt i saken framgår det av disse at enkelte deltakere i Lyoness betaler fra kr 400 og oppover fast per måned til selskapet. Videre må den som skal bli premium-markeder betale kr 19 200 til Lyoness. Enkelte deltakere har også betalt engangssummer på opptil kr 600 000 til Lyoness. Lotteritilsynet finner å feste lit til tipsene og opplysningene om at flere deltakere i Lyoness foretar slike innbetalinger.

Det sentrale spørsmålet i saken er om de som foretar slike innbetalinger mottar varer eller tjenester fra Lyoness som motsvarer verdien av disse innbetalingene, eller om hele eller deler av innbetalingene i realiteten er å anse som deltakerbetalinger.

Lotteritilsynet har mottatt svært mange tips som kan gi grunnlag for å anta at de varer og tjenester som tilbys av Lyoness ikke er reelle men helt eller delvis tjener som et skalkekjul for et ulovlig pyramidelignende omsetningssystem.

For Lotteritilsynet er det uklart hvilke reelle varer og tjenester deltakerne mottar og forbruker som følge av innbetalingene, og om verdien av disse motsvarer det som er betalt. Dersom deltakerne ikke mottar og forbruker reelle varer og tjenester som tilsvare verdien av det de har betalt vil det foreligge en deltakerbetaling. Dette fremgår av lotteriloven § 16, forarbeidene til loven og av Oslo tingretts dom i World Ventures-saken (ikke rettskraftig).

Lotteritilsynet har blant annet sett nærmere på innholdet i rabattkupongene og kundeskyene som Lyoness tilbyr, og er av den oppfatning at det kan stilles spørsmål om kjøp av slike i realiteten er å anse som en deltakerbetaling. I denne sammenheng viser vi til at flere av de som kjøper rabattkuponger eller andeler i kundeskyene opplever dette som en deltakerbetaling. Videre mottar ikke deltakerne en direkte motytelse i form av varer eller tjenester for denne betalingen, og det kan virke som om disse innbetalingene først og fremst foretas for å oppnå høyere bonuser og kompensasjoner i omsetningssystemet.

Dersom innbetalingene fra deltakerne reelt sett innebærer en sparing eller en investering, slik flere tipsere opplyser, reiser dette igjen spørsmålet om ikke Lyoness driver en finansieringsvirksomhet som er konsesjonspliktig etter finanslovgivningen, og slik konsesjon foreligger ikke.

Mulighet for inntekt fra andres deltakeravgift

Det følger av lotteriloven § 16 andre ledd at bestemmelsen gjelder pyramidelignende omsetningssystem der det ytes vederlag for å få mulighet til å oppnå inntekter som skyldes at andre verves til systemet. Etter forarbeidene kreves det ikke en sikker mulighet til inntekt. Det avgjørende er om deltakerne i systemet stilles til utsikt en teoretisk mulighet for en slik inntekt.

Ifølge tipsene som Lotteritilsynet har mottatt tilbyr Lyoness nordmenn å delta i et pyramidelignende omsetningssystem der det mot vederlag får mulighet til å oppnå inntekter ved å verve nye deltakere.

Dersom hele eller deler av betalingene som foretas av deltakerne i Lyoness reelt sett er å anse som deltakerbetaling er det Lotteritilsynets vurdering at det også vil foreligge mulighet til å oppnå inntekt fra andres deltakerbetaling. Vi viser til at Lyoness er organisert i en pyramidestruktur med deltakere på flere nivåer som oppnår økonomisk gevinst både som følge av salg av varer og tjenester hos lojalitetsforretningene og innbetalinger til Lyoness. På denne måten vil deltakere som yter vederlag for å delta i Lyoness også få mulighet til å oppnå inntekter som skyldes at andre verves til systemet.

Forholdet mellom inntekter fra salg av varer og tjenester og inntekter fra verving

Til slutt følger det av lotteriloven § 16 andre ledd at inntektene som kan oppnås i det pyramidelignende omsetningssystemet særlig må skyldes at andre verves til systemet, og ikke salg eller forbruk av varer, tjenester eller andre ytelser. I lovens forarbeider er dette oppfattet som et krav om at mer enn 50 % av virksomhetens inntekter må komme fra verving av nye deltakere, for at omsetningssystemet skal anses ulovlig.

Lotteritilsynet har mottatt mange tips om at det er verving av deltakere og ikke salg av varer og tjenester som genererer mest inntekter til Lyoness og deltakerne i systemet.

Dersom deltakerne i Lyoness ikke mottar og forbruker reelle varer eller tjenester som motsvarer det de betaler til selskapet gir dette grunnlag for å anta at en betydelig del av inntektene fra Lyoness virksomhet i Norge kommer fra verving av deltakere. I denne sammenheng viser vi til at Lyoness har mottatt mellom kr 400 og 1 200 kr per måned samt engangsinnbetalinger på opptil kr 600 000 fra deltakerne. Lyoness har mange deltakere i Norge, og det er grunn til å tro at svært mange av disse har foretatt innbetalinger til Lyoness. Samtidig tilsier opplysningene i saken at inntektene til Lyoness fra deltakernes handel hos lojalitetsbedriftene er begrenset, og det vises til at det reelle antallet av slike forretninger i Norge er få sett i forhold til Lyoness sin totale virksomhet, og at disse forretningene har en begrenset kundekrets.

Dersom mer enn 50 % av inntektene til Lyoness kommer fra verving av deltakere og deres deltakerbetalinger og ikke salg av varer og tjenester i Norge vil virksomheten være et ulovlig pyramidelignende omsetningssystem etter lotteriloven § 16.

Krav om dokumentasjon

Lotteritilsynet har funnet grunnlag for å vurdere om Lyoness kan være å anse som et pyramidelignende omsetningssystem der det ytes vederlag for å få mulighet til å oppnå inntekter som særlig skyldes at andre verves til systemet, og ikke salg eller forbruk av varer, tjenester eller andre ytelser jf. lotteriloven § 16 andre ledd.

Lyoness Norway AS og Lyoness Europe AG har mottatt inntekter fra dette omsetningssystemet og med hjemmel i lotteriloven § 16 tredje ledd krever Lotteritilsynet at selskapene dokumenterer at deres inntekter fra virksomheten i Norge særlig skyldes salg eller forbruk av varer, tjenester eller andre ytelser, og ikke at andre verves til systemet.

Konkret ber vi om fremleggelse av følgende dokumentasjon for Lyoness sin virksomheten i Norge:

- Regnskapstall for 2016
- Siste avlagte perioderegnskap i 2017
- Dokumentasjon på omsetningen i selskapet splittet på omsetningstype (Cashback World, rabattkuponger, kundeskyer, markedsføringsmateriell, tilstelninger og seminar m.m.)
- Dokumentasjon på forbruk av rabattkuponger og andre betalte medlemsfordeler for 2016 og fra 1. januar til 1. oktober 2017

Lotteritilsynet vil også kreve tilsvarende dokumentasjon fra norske representanter for selskapet i Norge.

Frist for å fremlegge slik dokumentasjon settes til **3. november 2017**.

Dersom dokumentasjonsplikten ikke blir oppfylt, vil dette være en indikasjon på at det foreligger et ulovlig pyramidelignende omsetningssystem.

Avsluttende merknader

Lotteritilsynet ber Lyoness og representanter for selskapet om umiddelbart å slutte å informere publikum om at selskapet er godkjent av Lotteritilsynet. Dette er direkte feil og derfor villedende.

Dersom Lyoness ønsker et møte med Lotteritilsynet i anledning saken kan vi gjennomføre dette etter at vi har mottatt dokumentasjonen som er krevd. Lotteritilsynet vil da ha et bedre grunnlag for å diskutere de faktiske og rettslige sidene av saken. Ta kontakt med undertegnede for å avtale møte.

Med hilsen

Silje Sægvog Amble
seniorrådgiver

Monica Alisøy Kjelsnes
seniorrådgiver